

Hawaiian Newspaper Collection

[Explore Ulukau](#)

Ka Nupepa Kuokoa, Volume XVI, Number 16, 21 April 1877 — NA HOALOHALOHA ALII. [ARTICLE]

NA HOALOHALOHA ALII.

I KA MOI KALAKAUA I.

*Aloha oe:—*Ua oluolu i ka Makua Mana Loa, i ka lawe ana'ku i ke ola o Kou muli ke Alii Ka Mea Kiekie William Pitt Leleiohoku Kalahooolewa, Ka Hooilina o ke Aupuni Hawaii.

A no ka mea hoi, o makou o na Lala o ka "Ahahui Hoola Lahui o Kawaiahae" kekahi hapa o Kou mau makaainana. A no ka mea hoi; E ka Makua aloha o, ma o kela kaumaha walohia ehaeha i ili iho maluna Ou a me Kou Ohana Alii, ke waiho haahaa aku nei makou i ka makou Olelo Hoalohalo kumakena ma o ko makou mau Komite la a e oluolu i Kou ilihia a ike mai

ke hoike aku nei makou i ko makou aloha Alii, ma ke komo pu ana'ku me oe iloko o ka u kumakena me ka naau walohia, no ka make ana o Kou Pokii i aloha nuiia.

Hooholoia. Ke hoike aku nei makou i ko makou aloha Alii ia oe e Lydia Kamakaeha, ka Hooilina o ke Kalaunu o ke Aupuni, ma ka make ana o Kou kaikunane Pokii.

Hooholoia. Ke uwe pu aku nei makou me Kou kaikuahine Pokii aloha Miliama Likelike, no ka lawe ia ana'ku o kona Pokii kaikunane i aloha nuiia.

Hooholoia. Ke uwe pu aku nei makou me ka Makuahine Alii Ka Mea Kiekie Ruta Keelikolani, no ka lawe ana'ku o ka Makua Mana Loa i kau milimili i aloha nuiia.

Hooholoia. Ke kulou haahaa aku nei makou i mua o ke Akua Mana Loa, a ke nonoi aku nei hoi i ka lokomaikai o na lani, e hoomama mai i kou naau ka make ana o Kou kaikunane Pokii.

Hooholoia. Ke kulou haahaa aku nei makou i mua o ke Akua Mana Loa, a ke nonoi aku nei hoi i ka lokomaikai o na lani, e hoomama mai i kou naau ka make ana o Kou kaikunane Pokii.

kaumana, a me kou Ohana Alii a pau
loa, a nana hoi e kokua mai ia Oe ilo-
ko o na la kanikau.

Me ke aloha. Kau mau kauwa haahaa.

H. M. Sheldon.

Emma Napoliona

G. H. Hamauku

K. Ka

C. P. Bush

H. B. Townsend

Pamahoa Napoliona.

I KA MOI O KO HAWAII PAE AINA.

KALAKAUA, R: *Aloha oe*:—Ua oluolu i ka
Makua Mana loa, ka lawe ana aku i ke ola
o kou Pokii ke Alii ka mea KiaKie Willi-
am Pitt Leleiohoku, ke Hoolina Moi o ke
Aupuni, a Kapanā o ka Puhi Kaua Lā
Leleiohoku Guard

Nolaila, o makou o na Alii Koa ame na
Koa Pono o ka Puhi, ke hoi pu aku nei
makou me oe a me ka ohana alii ma ke ka-
nikau kumakena ana no Kou Pokii i aloha
nuiia.

Nolaila, ma o ke Komite la ke waiho
Haahaa aku nei i ko makou mau olelo Ho-

alohaloha, oia keia.

Hooholoia — Ke hoike aku nei makou i ko makou aloha alii ma ke komo pu ana 'ku me oe iloko o ka u kumakooa, me ka naau walanua no ka make ana o ko makou Kape-na i aloha nuiia.

Hooholoia. — Ke hoike aku nei makou i ko makou aloha alii ia oe e Lydia Kamakaha, ka Hoolina o ke Kalaunu o ke Aupuni, ma ka make ana o kou kukuane Poi.

Hooholoia. — Ke uwe kanikau pu aku nei makou me ka Makuahine Alii, Ruth Keelkolani no ka lawe ana aku o ka Makua Man. Loa i kau Milimili.

Hooholoia — Ke uwe kanikau pu aku nei makou me na kaikuahine alii o olua a me na alii hanau o ka aina.

Hooholoia — Ke kulanu haahaa aku nei makou imua o ka Mea Mana Loa a ke nonoi aku nei hoi i ka lokom ikaio na Lani e hoomama mai i kou naau kaumaha, a nana hoi e kokuu mai ia oe iloko o na la kanikau.

Komite, { D. MANA,
 { W. MAKANUI,
 { Y. S. KEIKE,
 { J. KAUWE,
 { O. HOOKANO.

I KA MOI LANI KALAKAUA :

E ka Makua ;—No ka mea, ua oluolu i ka Makua Mana Loa ka lawe ana'ku i ka Mea Kiekie ke Keiki Alii ka Hooilina o ka Nohoalii o Hawaii, William Pitt Leleiohoku, Kou Kaikaina i aloha nuiia, mai keia ola ana. Nolaila, ua ili iho maluna Ou, Ou mau Kuahine a me ka Makuahine Alii, na'lii a me ka Lahui Hawaii ka Iuu-luu. ke kaumaha, ka minamina, ka mene-mene, ka lihalaha, ka paumako, ka pilihua a me ke kumakena.

Nolaila, o makou o na Komite i kohoia e ka Ahahui Euanelio o ka mokupuni o Oahu i akoakoa i na la 10 a me 13 o keia mahina ma Kawaiahao, ma ka inoa o na Ekalesia Euanelio o ka mokupuni o Oahu, ke hoike nei i ko lakou minamina, paumako a me ko lakou kumakena, no ka ako ia ana o ka *muo* o ke Aupuni, ka *liko* hoi o ka lahui, mai kona kulana nani, hanohano, kilakila, alii, kapukapu, piha ike a naauao, ka mauaolana hoi o ka lahui i kona mau la opio.

A oia i e noho ana Oe, Ou mau Kuahine

a me ka Makuahine Alii iloko o ka pouli maele, ka malohilohi, ka lipua, ka hui a me ke koni iloko o ka iwihilo, wahi i ka pu-a o ka manawa i ka eha lima ole a ke aloha e koni ana iloko o ka puuwai.

Ke kulou haahaa aku nei makou imua o ka Makua lani me ke kalokalo aku, e ho-oluolu mai me keia mau huao'ele: "Na Iehova i haawi mai, a na Iehova i lawe aku, e hoonani ia ka Inoa o Iehova." "Owan ke hele aku i Ona la, aole ia e hoi hou mai i o'u nei.

Komite,

{ Moses Kuaea.
S. Waiwaiolo.
H. U. Mahi.

I KA MOI KALAKAUA:

Aloha oe:—Ua oluolu i ka Makua Ma-na Loa, ka lawe ana'ku i ke ola o Kou Pokii ke Alii Ka Mea Kiekie, William Pitt Leleiohoku, ka Hoailina Moi o ke Au-puni, a Kapena o ka Puali Kana Lio Lele-iohoku Guard.

Nolaila, o makou o na Koa Pono i o ka Puali, ke hui pu aku nei makou me Oe, a me ka Ohana Alii, ma ke kanikau kuma-kena ana no Kou Pokii i aloha nui ia.

Nolaila, ma o ke Komite la, ke waiho haahaa aku nei i ka makou Olelo Hoalohalo, oia keia

Hooholoia. Ke hoike aku nei makou i ko makou aloha Alii, ma ke komo pu ana aku me Oe iloko o ka u kumakena, me ka naau walanua, no ka make ana o ko makou Kapena i aloha nui ia.

Hooholoia. Ke hoike aku nei makou i ko makou aloha Alii ia oe e Lydia Kamaechea ka Hoolina o ke Kalaunu o ke Aupuni ma ka make ana o kou Kaikunane Pokii.

Hooholoia. Ke uwe kanikau pu aku nei makou me ka Makuahine Alii R. Keelikolani, no ka lawe ana'ku o ka Makua Mana Loa i Kau milimili.

Hooholoia. Ke uwe kanikau pu aku nei makou me na kaikuahina Alii o Olua, a me na Lii hanau o ka Aina.

Hooholoia. Ke kulou haahaa aku nei makou imua o ka Mea Mana Loa, a ke no-noi aku nei hoi i ka lokomaikai o na Lani e hoomama mai i Kou naau kaumaha, a Nana hoi e kokua mai ia Oe iloko o na la kanikau. D. Mana. W. Makani

F. Keiki. J. Kanoe. S. Hookano.

I KA MOI KALAKAUA :

Aloha oe :—Ua oluolu i ke Akua ka Makua Mana Loa i ka lawe ana'ku i ke ola o Kou muli ke Alii Ka Mea Kiekie William Pitt Leleiohoku ka Hooilina o ka Lei Alii o ke Aupuni. A no ka mea hoi o makou o na lala o ka Ahahui Paio Ho'ulu Noonoo o na kanaka Opiopio Karistiano o Kamo-liili kekahi hapa o Kou mau maka ainana.

A no ka mea hoi, E ka Makua—e, ma o kela kaumaha walohe e hacha i ili iho maluna Ou a me Kou Ohana Alii, ke waiho haahaa aku nei makou i ka makou mau Olelo Hooholo Kumakena ma o ko makou mau Komite la, a e oluolu i Kou ilihia e ike mai.

Hooholoia. Ke hoike aku nei makou i ko makou aloha Alii, ma ke komo pu ana aku me Oe a me na Kaikuahine Alii o Olu a me ka Ohana Alii hanau a pau o ka Aina, iloko o ke kumakena ana no Kou Pokii Alii i aloha nui ia i hala aku.

Hooholoia. Ke kulou haahaa aku nei imua o ka Makua Mana Loa. a ke nonoi aku nei hoi i ka lokomaikai o ka Haku e

hoomama mai i Kou naau kaumaha, a Na-
na hoi e kokua mai ia Oe a me Kou Oha-
na Alii a pau, i na mauawa a pau o keia
mau la kumakena.

J. W. IONA,	} Komite.
H. HAUMEA,	
J. W. MIKASOBE,	
SAM'L SMITH,	
M. NAAL.	

I KA MOI KALALAU :

Aloha oe :—Ua oluolu i ke Akua ka
Makua Mana Loa ka lawe ana aku i ke ola
o Kou Pokii Alii i aloha nui ia, Ka Mea
Kiekie W. P. Leleiohoku, ka Hooilina Moi
o ko Hawaii Pae Aina.

A nolaila, o makou o na lala o Ka Hui
Aloha o Kalihika kekahi hapa nuku o
kou mau makaainana, ke hui pu aku nei
makou e kanikau kumakena pu aku me Oe
a me Kou mau kaikuahine Alii, a me ka
Makuahine Alii R. Keelikolani, a me na
Alii hanau o ka Aina a me ka Lahui holo-
okoa.

A nolaila, o makou o na Komite ma o
na makaainana la, ke hilinei a ke nonoi ae
nei makou i ka lokomaikai o ka Mea Ma-
na Loa, e hoomama mai i Kou naau kau-
maha a me Kou mau Pokii Kaikuahine a
me ka Makuahine Alii.

Na Komite { D. Kahakalau.
S. K. Kanekuahine.
W. P. Kekino.

I I ke Alii ka Moi KALAKAUA i
a me ka Ohana Alii : }

E ka Makua ;—Ma ka halawai ana o
ka Ahahui Hoola Lahui o Kaunakapili,
ua hooholoia, e hooana aku i ko lakou
Hoalohaloa ia Oe ;

No ka mea, ua oluolu i ka Makua
Mana Ioa, ka lawe ana aku i ka Mea
Kiekie ke Keiki Alii, ka Hoollina o ka
Noho Moi William Pitt Leleiohoku Ka-
lahoolewa, Kou Pokii i aloha nuiia mai
keia ola ana ; no ia mea, ua ili iho ma-
lama Ou a me Ou Kuahine aloha a me
ka Ohana Alii, a me ka Lahui, ka uka-
na luuluu, kaumaha, minamina, mene-
mene, lihaliha a chacha kuhohonu no
Kona hala ana.

O makou o kekahi hapa o Kou mau
makaainana, ke hui pu aku nei me Oe
ihoko o ke kanikau kumakena, walohia
no Kona hele ana.

A ke poloai ae nei ka makou mau

pule i ka Makua Mana Loa, e loa ia
Oe a me ka Lahui ka maha, ka maluhia
a me ke aloha iloko o Kona hoomalu
ma.

M. Knaea, Bakeke Keliipio,
Mrs. Kaili, Mere Alapai,
Mrs. T Knaea, Mrs. S Kealoha,
Mrs. Kahae Aea.

I KE ALIIWAHINE, KA MEA KIEKIE,
RUTA KEELIKOLANI:

Aloha oe ;—Ua oluolu i ke Akua, ka
Makua Mana Loa, ka lawe ana aku i ka
hanau Lani o kau hanai Alii, ke Alii, ka
Mea Kiekie, ka Hooilina o ke Kalaunu o
ke Aupuni.

Nolaila, o makou o na lala o ke Komite
o ka "Ahahui Hoola Lahui o Kawaihāho,"
a ma ka inoa o ka Ahahui, ke hoike aku
nei i ko makou minamina pau ole, a ku-
makona hoi, i ka lawe ia ana o ke Alii i
minamina nui ia.

A oiai e noho ana Oe ke Kaikuaana
Moi, na kaikuahine alii, iloko o ke kau
maha, ka nei hooia aku nei o na moi ia

makou e komo pu aku iloko o na wa kanikau.

Ke kulou haahaa aku nei makou imua o ke Akua, e hoomama mai i kou naau kaumaha, a e hoolohi mai hoi i kou mau la.

Komite, { H. W. SHELDON.
 { EMMA NAPOLIONA
 { C. P. BUSH.
 { H. B. TOWNSEND
 { PAMAHOA NAPOLIONA.

I KE ALII KA HOOILINA MOI :

E ka Makuahine —A no ka mea, ua oluolu i ka Makua Mana Loa, ka lawe ana aku i ka Mea Kiekie ke Keiki Alii, ka Hooilina o ka Noho Moi W P. Leleiohoku, Kou Kaikunane Pokii i aloha nuiia mai keia ola ana ; a ua ili iho iluna Ou Kou Kaikunane, Moi, kou Kaikaina, ka Makuahine Alii, na'Lii a me ka Lahui holookoa ke kaumaha, ka luuluu, ka paumako, ka menemene, ka lihaliha, ka mokumokuahua,

Nolaila, o makou o na Hoa o Kou Aha Komito Hoola Lahui o Kaumaka-

pili, ke haawi aku nei i ke kanaenao aloha ma ka huipu ana aku me Oe iloko o ke kanikau, ke kaumaha, ka luuluu, ka paumako no ke oki koke ia ana o ke ola o ke Keiki Alii nani, hanohano, kilakila, kapukapu alii, aloha lahui i Kona mau la opiopio loa.

Oiai Oe o noho ana iloko o ke kanikau, kumakena, paumako, no ka ako ia ana o ka muo, ka liko o ka Lahui, a o makou pu iloko o ia haawina. Aka ano, ua hooahuoliia makou i kou hiki ana'ku i ka Noho Hooilina Moi, a ke hooheo ae nei makou, Ua kupono loa Kou ano Alii, ano Makua, akahi a haaha, o ike ana i ka poe pilikia a me ka poe ilihune. Ua haahoe makou Kou mau lima hana iloko o ka hana nani oi kelakela. Au e auamo nei no ke ola o Kou Lahui.

Ke pule nei makou, e hooloihiia kou ola ana a me ke ola o ka Moi, a me ka Ohana Moi a i ka puane me, a e hoo-hua ae a e hoolaha a e hoopihia ia Hawaii.

Na makou.—Mrs. T. Kuaoa, Mrs. Kaha Aea, Mrs. Hoonauao, Ikanaka, Mrs. Kuili, Bakeke Keliipio, Mrs. Susana Kealoha, Mere Alapai, Momona, L Keliipio, S K Kuhano, W. A Kiha.

I KE ALII KA MEA KIEKIE LIKELIKE. M. CLEGHORN.

Aloha oe.—Ua oluolu i ka Makua Mana Loa, ka lawe ana aku i ka hauu Lani o kou kaikunane Alii, ke Alii ka Mea Kiekie William Pitt Leleiohoku, ka Hoolina o ke Kalauna o oe Aupuni

Nolaila, o makou o na Lala o ke Komite o ka Ahahui Hoola Lahui o Kawaiahae, a ma ka inoa o ka "Ahahui" ka Ahahui hoi au e hooikaika nei no ka pomaiikai o kou lahui, ke hoike aku nei makou i ko makou minamina pau ole, a kumakena no hoi, i ka laweia ana aku o kou pokii Lani ke alii i minamina nui ia.

Ke uwe pu aku nei makou i ke Kaikua ana Moi o ke Alii i make a me ke kaikua-hine o ke Alii.

Ke kulou haaha aku nei makou imua o ke Akua, e hoomama mai i kon naau kau-maha, a e hooloihi mai i kou mau la

E ola ke Alii i ke Akua.

H M Sheldon,
Emma N. Poliona,
C P Bush,
H B Townsend.

E KA MAKU, KALAKAUA R

Aloha oe :—A io, ua hiki mai nei io ma-
kou nei ka lona, o iho ma i ka aua ma-
kou ma iho, i ka po o ka ia 10 o keia
malama, a ua lawe ka ia i ke Oa maka-
mae o ka Mea Ki kie William Pitt Leleio-
hoku, ki H oia Ma i o ke Aopuni ; a ua
haawe iho na aweawe a ke kaumaha pa-
miko malua. Ou a me ka Ohana Mo, i-
oa'hi hoi a me ka lahui ma i o a o.

Nolais, e ka Maku, o makou kekahi o
Kou man hana hana makou, i hana
ia e nana hana a ka i ka ma o ka Mea
Kietie, oia hana hana wa e nana oia makai
ana, e lilo ia iho i po ma ko makou Aha-
hoi, a e kapua ka ma o ka Ahahoi. "Ko
Leleiohoku Ahahoi Opiopio" Ua lohe ma i
la makou i ko makou ko nana. ua apuaia
ke noi. Nolais, o ko makou alona Aie, a
me ko makou koha ana i koha inoa. Ke uwe
nei makou me ke kaakumakena paumako
pu ana, a hoohui pu aku hoi me Oe e ka

Makua Ka Mo'i, ka Makuahine Alii o Ka
 Mea Kiekie, na Kama'ii Kakuahine o
 Oloa, e haawe pu kakou i ke kaumaha ma
 naonao waiolohia, no ka laweia ana'au o ko
 makou Alii Opiopio. A ke poloa'i ae nei
 makou i na nonoi ana i ka lo'omauikai o na
 lani, e hoomama'e i ke kapulikii o kon mau
 ma'ua kaumaha no ka mea i hana'au. Ae
 ola mau ka Mo'i ma ka noho Alii

Komite, { S. N. AARONA
 F. W. KAWALOA.
 J. K. KALAMAHIAI.

I KA MEA KIEKIE, R. KEELIKOLANI:

Aloha oe ua ihi mai ma'ua o makou na
 haawe kaumaha waiolohia, no ka lohe ana
 mai, ua iho mai la ka Haku Kiekie o na
 Lani, a ua lawe aku la i ke ola makamae
 o ka Mea Kiekie William Pitt Leleiohoku
 ka Hoolua Mo'i o ke Aupuni. Nohua, o
 makou pu hoi kekahi e komo aku, a e haawe
 pu i ke kaumaha me oe e ka mea Kie-
 kie, me ke kaakunakena pu ala, no ka
 milimili Alii i laweia aku la, Ke Alii
 opioio hoi a makou i aloha nui ai, a ke no

ʻAe nei maʻkou i ka iokimuki o na
 Lani, e hoomamāʻe i ke kupuliki o kou
 mau mānā kaunaha. A na ke Akua no
 e hoomani i ke ola o ke Ali.

Na Kumite. { S N AARNA
 { F W KAAWALOA.
 { J. K. KALAMAHIAI.

I KA MOI L KOMAIKAI KALAKAUA:

O in kou o na lala o ka Ahahui Hoola
 Lahui o Kanaloa, Waieloa, Mokupuni o
 Oahu. Me ka lono kuuahā a eehia, i pa-
 hola luulou mānā iho, i hele no hoi a na-
 auauwa ka puuwa, no ka lawe ana aku o
 ka Mea Mana Lani i ke ola hanu o kou Pe-
 kii Alii Wahi i mingina nui ia, ka Mea
 Kiekie ke Alii William Pitt Leleiohoku,
 ka Lei Alii Nani o ko Hawaii Pae Aina,

Nolaia, e oluolu Oe e ka Moi i ko makou
 mau leo uwalo haahaa walaia, ma ka ho-
 hui pu ana aku me oe i ko makou mau wi-
 maka kumakenu i hele a kupouli i ke aloha.
 A ke waiho haahaa aku nei makou imua
 Ou iloko o Kou manawa pihua, me ke ka-
 naenae pu ana aku in i Mane Lani, e haawi
 mai ia oe i ka maha, ka pomeia a me ke
 ola kaunoo. E ola ka Moi i ke Akua.

(C N. KALAMA.

Komite } S. H. Peter,
 } J. A. HAUPU.

I KA MOI KALAKAUA I.

E ka Maku; E ola oe:—Ua hiki mai ka lono luuluu kaumaha a minamina in makou, i ka ilihia ana mai o ka pilikia kuhohonu maluna ou, a maluna o ka Ohana Alii a me ka lahui Hawaii holookoa, ma ka oluolu o ka Mea Mana Loa, i ka lawe ana aku i ke ola makamae o Kou Pokii Aloha, ke Alii ka Mea Kiekie William Pitt Leleiohoku, ka Hooilina Moi o ke Aupuni Hawaii.

Nolaila, o makou o Kou mau makainana o ka Apina o Koloa, Mokupuni o Kauai, ke hoike aku nei makou i ko makou aloha Alii, ma ke komo pu ana aku me Oe iloko kou wa kaumaha a kumakena Nona.

A ke uwe kanikau pu aku nei makou me kou mau kaikuahine Alii, a me ka Makuahine Alii Ruta Keelikolani, me na'Lii hanau o ka aina, a me ka lahui holookoa.

A o ka makou e pule nei i ko Akua, Mana Loa, e hoomama mai i kou naau luuluu a me ko ka Ohana Alii a pau.

O makou no me ka haahaa, ma o na

Komite la.

A W Maioho,
D Kealahula,
H Nakapahu,
J H Mahoe.

I KA MEA KIEKIE KA MAKUAHINE 'LUI
RUTA KEELIKOLANI :

Aloha oe:—Ua hiki mai ka lono lulu-luu, kaumaha, a minamina ia makou, i ka ilihia ana mai o ka pilikia kuhohonu maluna ou, me ka ohana Ohana Alii a me ka Lahui holookoa, ma ka lawe ana aku o Ka Mea Mana Loa i kau Hanai Alii; Ke Alii Ka Mea Kiekie William Pitt Leleiohoku a Hooilina hoi o ka Noho Moi o ke Aupuni Hawaii.

Nolaila, o makou, o na makaainana o ka Apana o Koloa, Mokupuni o Kanai; Ke komo pu aku nei me oe, iloko o ke kanikau pu ana, a e lawe pu hoi i ka naau ehaha, o ke aloha minamina Hanai Haku Alii.

A ke nonoi haahaa aku nei makou i ke Akua Mana Loa, e hoomamaia kou naau kaumaha, a e alakai hoi ia oe, ma ke alanui e pomaikai ai.

O makou no me ka haahaa, ma o na
Komite la,

A. W. Maioho.
D. Kealahula.
H. Nakapahu.
J. H. Mahoe.